

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. An Generatio, & Corruptio distinguantur tam in ratione
mutationis, quàm in ratione actionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Quarta & quinta communis recipiuntur.

Prima actionem potius explicat.

VIII. Datur alia facilius definitio.

IX. Definitio communis corruptionis rejicitur.

X. Statuitur alia.

iterum I. Gen. I. 23. Est mutatio totum in totum, nullo sensibili remanente, ut subiecto eodem, denique textu 25, describit eam, quod sit mutatio à substantiali in potentia ad substantiam in actu, quarum duæ ultimæ ab Authoribus communiter recipiuntur; quarta in quantum Generatio rationem habet conversionis, quæ sit inter terminos positivos, & quinta in quantum est mutatio, quæ econtrà est, à privatione, tanquam à termino à quo, ad formam tanquam terminum ad quem, hinc in generatione ignis ex ligno benè dicitur lignum converti in ignem, non verò potest dici privationem converti in formam, potest tamen dici, subiectum mutari à privatione ad formam. Prima verò generationem non in ratione mutationis, sed productionis explicat, secunda verò & tertia non distinguunt sufficienter generationem à motu alterativo; quia etiam alteratio est à non subiecto in subiectum, & à non ente ad ens, id est à termino negativo in positivo; dicimus enim aliquem de non albo fieri album, nisi velis dicere, non debere intelligi per ly non subiectum & id non ens terminum negativum, sed quatenus generatio non dicit subiectum sensibile; unde Aristoteles in quarta ait: Nullo sensibili remanente ut subiecto eodem, quare licet in corruptione totius viventis, ubi est pluralitas formarum, remaneat idem subiectum sensibile post corruptionem, ultimæ formæ substantialis, non remanet tamen, ut subiectum idem, quia primò erat subiectum formæ ultimæ & sub ratione partis, separatà verò ultimà formà remanet subiectum denominationis totius; tunc enim est totum, non pars, veluti erat sub anima, quare dixit Aristoteles notanter ut subiecto eodem. Verum tamen licet & ego eas agnoscam, tanquam bonas ultimas duas, claritatis gratià pono aliam, &

Dico 2. Generatio est mutatio à privatione formæ substantialis ad ipsam formam in materia prima, cum qua facit unum per se corpus substantiale. Patet sufficienter ex dictis, ita ut alia non indigeat explicatione.

Progredior ad explicandam secundam partem, videlicet corruptionem, cujus, quia oppositorum eadem est ratio, natura eodem modo investigari debet, sicut generationis. Communiter itaque in ratione actionis, ut vocari potest actio, describitur, quod sit destructio compositi substantialis manente subiecto; in ratione mutationis: ab esse formæ transitus, seu: mutatio ad non esse formæ in ipsa materia; quæ definitio quamvis bona sit, conveniatque omni corruptioni, quæ nunc datur, non convenit tamen omni dabili; nam si destruat materia manente formà, esset vera corruptio, quia nec esset annihilatio, nec transsubstantiatio, suppono enim, quod nihil aliud loco subiecti ponatur, & tamen non maneret subiectum, poterit ergo melius definirì, prout

Dico 3. Corruptio est mutatio totum substantialis in non totum substantiale manente aliquà parte substantiali ipsius. Patet ex terminis & ex dictis: Dicitur enim mutatio, in qua convenit cum generatione & annihilatione, dicitur com-

positi substantiali, in quo differt à destructione accidentium, dicitur in qua manet aliqua pars substantiali, in quo distinguitur ab annihilatione, in qua nulla pars remanet. Ex hac definitione dividere poteris corruptionem in eam, in qua manet pars materialis & in eam, in qua manet pars substantialis formalis.

QUÆSTIO II.

An Generatio & Corruptio distinguantur tam in ratione mutationis, quam in ratione actionis?

Dixi in præterita quæstione corruptionis naturam investigandam esse, sicut generationis, adeoque corruptionem considerari posse vel in ratione actionis, vel in ratione mutationis; hæc itaque quæritur, an inter generationem & corruptionem intercedant duæ mutationes, & an agens naturale eadem actione, quæ formam novam inducit, expellat antiquam, vel potius faciat alià distinctà omnino actione? Ad primum

Dico I. Generatio in ratione mutationis est realiter distincta à corruptione, importatque mutationes duas realiter distinctas. Ita Scotus in I. d. 27. q. 3. §. contra istam.

Probatur: Quia ibi sunt diversæ mutationes, ubi sunt diversi termini, sed hæc habet diversos terminos, ad quos transeunt, & à quibus transeunt, quia terminus à quo generatio est non esse formæ substantialis, ad quem est eadem ejusdem formæ: terminus verò à quo corruptio est non esse ejusdem formæ substantialis, terminus ad quem est non esse ejusdem formæ; ergo sunt diversæ mutationes, quas inde colligimus, quia videmus diversos terminos à primo & ad quos; una vocatur positiva, altera negativa.

Probatur secundò: Sunt ab invicem separabiles saltem in ordine ad agens supernaturale: ergo sunt distinctæ; probatur Antecedens, quia potest Deus inducere novam formam, non expellendo antiquam, tunc est generatio & mutatio, quia materia, in qua inducitur talis forma, verè mutatur non tamen est corruptio, quia antiqua non expellitur. Deinde si corrumperet formam præexistentem, nullam de novo introducendo, materia verè diceretur mutari, & ab uno esse ad aliud transire, & tunc aliter se haberet, quam prius & hæc non nisi mutatione, quæ est corruptio, non quæ est generatio; nam ibi nulla est generatio: ergo sunt separabiles & realiter distinctæ.

Arguitur in contrà ex Aristotele I. Genes. t. 13. ubi habetur, quod corruptio predicatur in recto de Generatione, dicit enim: Generatio unius, est corruptio alterius, sed quæ predicantur de se invicem in recto, sunt realiter eadem, quia ideo econtrà non potest predicari in recto albedo de dulcedine in lacte, quia non sunt realiter eadem, et si se invicem concomitentur: ergo Respondeo, negando majorem; quia illa præ-

prædicatio non est vera sic absolute, Generatio est corruptio, sed solum in obliquo, quia scilicet defacto ad Generationem unius, alterius corruptio sequitur, quod tamen semper fieri non est necesse; nam, ut ait B. Guericus S. Bernardi discipulus Serm. I. in Nativit. B. V. Multas nempe Creaturas invenies nasci sine corruptione gignentium.

Instatur, ratione: Quæ habent eandem definitionem, verè de se invicem prædicari possunt, sed Generatio & Corruptio habent eandem; utraque enim, secundum Aristotelem supra est mutatio totius in totum, nullo sensibili remanente subiecto eodem: ergò. Verum respondeo distinguendo minorem; habent eandem definitionem genericam, concedo, utraque enim imbit mutationis rationem in communi: habent eandem definitionem secundum rationem specificam, nego. Itaque pro secunda parte resolvenda

V. Adverte: Quòd, licet in Deo rem non conservare, formaliter sit destruere illam, adeoque actionem generativam, quæ est etiam conservativa, non distingui à corruptiva, quia creatura ab eo tam in fieri, quam conservari essentialiter dependet, in creatura tamen non ita esse, quia dantur multi effectus, qui à creatura formaliter non conservantur & dum non conservantur, non propter hoc ab ipsa formaliter destruuntur, sed debet in illos influxu destructivo influere; unde clarè deducitur, actionem destructivam in creatura esse realiter distinctam à conservativa, neque idem esse, creaturam non conservare & destruere. Quare etiam

VI. Dico 2. Corruptio in ratione actionis est omnino distincta à Generatione in ratione actionis. Ita Faber Theom. 29. contra Mastrium, Pontium &c. Est Scoti 2. d. 2. q. 1. ex quo etiam

Probatur primò: Nam in 4. d. 16. q. 2. §. respondeo, dicit, infusionem gratiæ & remissionem culpæ esse diversas actiones, sed potest infusio gratiæ & remissio culpæ separari, ut in statu innocentia & in Angelis, in quibus non fuit remissio culpæ & fuit infusio gratiæ.

Probatur secundò: Si Deus poneret duas formas in eodem subiecto, quod potest, tunc agens naturale ageret, non tamen corrumpere; similiter, si materia esset nuda, introducendo formam, generaret, non corrumpendo: ergò istæ actiones sunt separabiles. Confirmatur: Si per impossibile daretur creatura à Deo independens in conservari, tunc in Deo non esset eadem actio corruptiva & non conservativa: ergò, formalissimè loquendo, sunt distinctæ actiones. Confirmatur secundò: Actio destructiva datur in creatura in ordine ad aliquam rem, respectu cuius non habet actionem conservativam; ergò non conservare non est idem, ac destruere, cum antea non habebat conservativam circa talem rem, habebat tamen actionem destructivam.

VII. Opponit Mastrius: Actio fundatur, ut in fundamento proximo, in influxu agentis; sed influxus semper est ad aliquid idem: *F. Amandi Hermann Physica.*

est enim agere ac producere aliquid: ergò formalissimè loquendo non datur actio negativa, cum nihil poneret, sed tantum negaret & habeat tamen ponere. Respondeo distinguendo majorem: Actio fundatur in influxu agentis, qui fit semper ad terminum productum, seu positum, nego majorem, qui fit ad terminum positum vel negatum, seu destructum, concedo majorem; & hoc sufficit ad actionem. Quòd autem Mastrius dixit, idem esse agere ac producere, falsum est, loquendo de actione proprie dicta; sunt enim relationes omnino distinctæ, nam actio proprie dicta est relatio extrinsecus adveniens, productio verò intrinsecus adveniens, actio respicit passum transmutatum, productio terminum productum, unde si produceretur forma ut sic, esset productio, non actio, si induceretur postea in subiecto, esset tunc actio & passio; in Divinis datur productio, non actio; & Mastrius ipse disp. 5. de Gen. q. 1. a. 2. n. 18. fatetur, actionem, productionem, inductionem, educationem & transmutationem esse relationes realiter distinctas.

Instatur: Actio, secundum Scotum 4. d. 13. q. 1. duo dicit, unum pro materiali, alterum pro formali, pro formali est respectus fundatus in ipso agente transmutante ad ipsum passum transmutatum, pro materiali verò est ipsa forma, vel terminus inductus vel educus, per quem, vel secundum quem passum in ratione transmutati respicit ipsum agens transmutans; sed nunquam resultat in agente relatio actionis formaliter importata per ipsam actionem, nisi positio termino in subiecto; ergò cum per corruptionem nihil ponatur in passu, imò tollatur aliquid per talem actionem, non poterit in agente resultare verus respectus actionis, seu vera actio pro formali sumpta. Respondeo distinguendo minorem: per actionem corruptivam nihil ponitur in passu, nihil positivum; concedo; nihil negativum, nego: ponitur enim in ipso passu vera & realis transmutatio negativa, quæ mediante ipsum subiectum verè, & realiter transmutatur, & respicit ipsum transmutans in ratione mutati negativè.

Impugnatur distinctio: Dicere VIII. per actionem negativam ponere in subiecto vel passu nihil negativum est ponere negationem negationis, id est, nihil & negativum, & est idem affirmare & negare, dum enim dicitur, per actionem ponitur aliquid in passu, illud affirmatur & dum dicitur negativum, idem negatur; ergò idem affirmatur & negatur. Respondeo negando Antecedens, quod videlicet, dum dicitur per actionem corruptivam, nihil negativum ponere, sit ponere negationem negationis, nam aliter ly nihil negat, aliter ly negativum, nihil negat simpliciter quodcumque ens, negativum verò solum negat ens, cuius est negativum, non verò ens in communi, quod includit, sic enim dicitur positivum, pro quanto scilicet includit veram entis rationem contra distinctam ab ente rationis, quapropter negatio à Scoto in 1. d. 23. E. vocatur negativa entitas ex materia rei.

~*~*~

Q999 2

QUÆ-

QUÆSTIO III.

De subiecto & termino Generationis & Corruptionis.

I. Duplex terminus qui & quo seu completus & incompletus.

In hac quæstione quæritur de subiecto & termino Generationis & Corruptionis, tam in ratione mutationis, quàm in ratione productionis, tam de termino formali, qui etiam quo & incompletus dicitur, quàm totali, seu principali, vel primario & completo, qui etiam qui dicitur, nam in creaturis generans duplicem habet habitudinem realem ad duos terminos, ambos verè dependentes à generante, unam scilicet ad compositum, quod primò generatur, & alteram ad formam, per quam ipse terminus totalis in esse producitur, velut per partem magis principalem. Hoc natato

II. Subiectum generationis & mutationis est materia, terminus est forma.

Dico I. Loquendo de Generatione, in ratione mutationis, subiectum ejus est vel materia prima, vel vices gerens materia; terminus verò ad quem est forma. Ita Scotus in 1. d. 2. q. 7. K.

Probatur primò, ex Autoritate Aristotelis 1. Gen. t. 24. ubi ait: Est autem & materia maximè quidem & propriè subiectum Generationis & corruptionis susceptibile. Si ergò est Generationis susceptibilis, erit subiectum tam denominationis, quàm inhætionis, cum forma denominet id, in quo recipitur, & talia accidentia non distinguunt subiectum in quo, à subiecto circa quod, ut contingit de scientiis habentibus subiecta in quibus distincta à subiectis circa quæ; unde in proposito non valet distinctio, Bannes, allegatum testimonium intelligendum de subiecto, circa quod exercetur Generatio substantialis, etenim accidentia, quæ non sunt operationes potentiarum, seu actiones, quibus potentia tendunt in propria objecta vitaliter, non habent objecta distincta, in quibus recipiantur & circa quæ versentur, quare si in composito reciperetur Generatio in ratione mutationis, ipsum diceretur subiectum inhætionis, denominationis, & circa quod; nam quia mobile est subiectum motus, illumque recipit, ab illo denominatur & subiectum circa quod dicitur.

Non potest esse compositum quia illud non mutatur.

Probatur secundò, quia materia est, quæ in Generatione transit à privatione formæ ad formam & quæ mutari dicitur; ergò est subiectum inhætionis; nam ut ait Aristoteles 5. Phys. t. 12. de mutatione loquens, cui inest, illud mutatur. Denique compositum esse nequit, nam dum exercetur Generatio, compositum nondum est, vel non intelligitur esse; tum, quia ipsum non manet sub utroque termino mutationis, nec mutari dicitur, sed produci; ergò nequit statui subiectum Generationis compositum, quod volebat Bannes, quem etiam in hac impugnavi probatione.

II. Terminus est materia.

Probatur secunda pars: Quia Generatio, in ratione mutationis, est relatio fundata in materia ad formam, per quam subiectum ipsum præciso quocunque aliò mutatur ipsaque formâ habitâ cessat ipsa mutatio; sed contra primam partem sic

Arguitur: Generatio, in ratione mutationis, quamvis extrinsecè sit substantialis, intrinsecè tamen & formaliter est accidens; ergò non subiectatur in materia; probatur consequentia: in materia prima non datur quantitas, in qua omnia alia accidentia subiectantur; ergò nec dabitur in ea Generatio, cum deberet subiectari in quantitate, consequenter non materia, sed compositum erit subiectum mutationis. Verùm tamen respondeo, negando consequentiam, cujus probationis Antecedentem distinguo, pro secunda parte: Est subiectum accidentium absolutorum, concedo; relativorum, nego; hæc enim possunt subiectari in materia: ratio autem, cur in materia non possint subiectari accidentia absoluta, non provenit ex sua imperfectione, & ex parvitate entitatis, nam materia est perfectioris entitatis, quàm sit entitas quantitatis, in qua tamen immediate subiectatur qualitas, licet qualitas secundum Scotum 4. d. 12. q. 2. sit essentialiter perfectior, quàm quantitas; sed quia illa accidentia consequuntur formas substantiales, tanquam accidentia propria.

Dico 2. Si sumatur Generatio in ratione actionis, seu productionis, subiectum ejus est generans terminus totalis & adequatus ipsum compositum, quatenus includit naturam & singularitatem. Ita Scotiæ communiter.

Probatur prima pars: Quia omni actio secundum formalitatem actionis subiectatur in agente, non verò in termino vel passivo; ergò.

Probatur secunda pars, ex Aristotele 7. Metaph. t. 26. 27. 32. ubi dicit compositum primò generari, hoc est adæquatè & ultimè, ut explicat Scotus 1. d. 5. q. 1. G. secundò illud dicitur terminus qui, seu ultimus, qui est primò ab agente naturali intentus, & in quo solum ultimè quiescit; sed hoc est compositum: ergò. Probatur major à pari, nam sicut in moralibus finis ille est, qui ab agente naturali ultimè, & primò intenditur, & cetera propter ipsum, sic in naturalibus agens naturale ideò operatur, & formam cum materia unit, ut compositum producat; ergò ipsum erit ultimus & adæquatus terminus Generationis, cum eo ipso quiescat mutatio, eoque habito cesset totaliter agens, licet singularitas naturæ, & existentia non producantur immediate ab ipso producente, sed potius ab ipsa essentia reali, cujus sunt existentia & singularitas, hoc inde evenit, quia modi intrinseci alicujus rei producuntur ab illa re, cujus sunt modi, si enim producerentur à producente naturam possent aliquando non produci ab eo, quod tamen falsum est, quia in dispensabiliter, & simpliciter sequuntur ad productionem naturæ.

Dixi in Conclusionè: Compositum esse terminum, ut includit naturam & singularitatem, quia secundum Aristotelem 1 Met. 1. Generationes sunt circa singularia, natura namq; in communi licet constaret genere & formâ ut sic, nõ generatur, nõ enim generatur ignis ut sic, sed hic ignis. Ad id.